

Doğada Öjeni

Öjeni tarihine, Nazi Holokost'unun köklerine ve günümüzün öjenisine kısa bir felsefi bakış.

16 Aralık 2024 tarihinde basıldı

GDO Tartışması
Öjenige eleştirel bir bakış

İçindekiler Tablosu (TOC)

1. 🧬🌱 Doğada Öjeni

👤 Esas olarak kâr amacı güden, yönlendirilmemiş bir uygulama

1.1. Kısa Bir Giriş

👤 Richard Dawkins: “öjeni ahlaki açıdan içler acısı”

1.2. Öjenik nedir?

👤 Francis Galton ve Darwin'in evrim teorisi

👤 Bilimciliğin bir uzantısı

👤 Filozof Friedrich Nietzsche bilimin evrimi hakkında konuşuyor

2. 🐮 Akrabalı Yetiştirmenin Özü

👤 “başını anüsüne sokmak gibi”

🐮 ABD'de ineklerin nesli akraba çiftliği nedeniyle neredeyse tükendi

3. Öjenik Tarihi

3.1. Dünyadaki Üniversiteler Tarafından Desteklenmektedir

👤 Holokost bilgini Ernst Klee: psikiyatrinin Nazilere ihtiyacı vardı

3.2. Psikiyatri: Öjenik'in Beşiği

📄 İlk öjeni kongresinin broşürü psikiyatri ile bağlantıyı gösteriyor

👤 Psikiyatrist Peter R. Breggin: Holokost'a psikiyatri neden oldu

👤 Psikiyatrist Frederic Wertham: psikiyatristlerin izne ihtiyacı yoktu

📖 Hitler'in “Mein Kampf'ı” psikiyatri ders kitaplarının tonuyla eşleşiyor

4. Bilimin Özgürleşmesi

4.1. Tekdüzelik: Öjenik'in Arkasındaki Dogma

👤 Filozof William James gerçeğin doğası üzerine

4.2. 🗺️ Yaşam için Yol Gösterici Bir İlke Olarak Bilim mi?

👤 Filozof David Hume bilim ve değerler üzerine

5. Bugün Öjeni

📖 Gazeteci Eric Lichtblau: 10.000 üst düzey Nazi ABD'ye göç etti

🗣️ Talk şov sunucusu Wayne Allyn Root

🗞️ New York Times köşe yazarı Natasha Lennard

5.1. Embriyo Seçimi

🇨🇳 Çin “yousheng'i” kucaklıyor (优生)

🧬 Öjeni 2.0: Çocukları Seçmek

6. 🌱 Doğanın Savunması

🛡️ Doğayı kim koruyacak?

Doğada Öjeni

Trilyon dolarlık sentetik biyoloji endüstrisi, hayvanları ve bitkileri kurumsal çıkarlar için “*daha iyi yapılabilecek*” anlamsız madde yığınlarına indiriyor. Bu indirgemeci bakış açısı, doğanın ve insan varlığının temellerini temelden sarsmaktadır.

Yaşamın temelini derinden değiştiren uygulamalarla karşı karşıya kaldığımızda felsefi sorumluluk, uygulamadan önce zekayı kullanmamızı gerektirir. Bu kadar geniş kapsamlı müdahalelerin felsefe rehberliği olmadan, yalnızca şirketlerin kısa vadeli mali güdüleriyle yönlendirilerek ilerlemesine izin vermek sorumsuzluktur.

The Economist'da sentetik biyolojiyle ilgili özel bir gazeteci, bunu rehbersiz bir uygulama olarak tanımladı:

Doğayı yeniden programlamak (sentetik biyoloji) son derece karmaşıktır, hiçbir niyet veya rehberlik olmadan evrimleşmiştir. Ancak doğayı sentezleyebilirsiniz, yaşam, iyi tanımlanmış standart parçalarla mühendislik yaklaşımına daha uygun bir şeye dönüştürülebilir.

The Economist (Hayatı Yeniden Tasarlamak, 6 Nisan 2019)

Canlı organizmaların yalnızca bilimin “*bir mühendislik yaklaşımı olarak ustalaşabileceği*”, “*iyi tanımlanmış standart parçalardan*” oluşan bir koleksiyon olduğu düşüncesi, birçok felsefi nedenden dolayı derinden kusurludur.

Bu makale, sentetik biyolojinin ve daha geniş anlamda “*doğa üzerindeki öjeni*” kavramının temelinde dogmatik bir inancın, özellikle de bilimsel gerçeklerin felsefe olmadan da geçerli olduğu fikrinin veya *tekbîçimcilik* inancının nasıl temel oluşturduğunu gösterecektir.

4.[^] bölümünde öjeninin, bilimin -felsefeden bağımsız olarak- kendi efendisi haline gelmesi ve “*ahlaksızca ilerlemesi*” için bilimi ahlaki kısıtlamalardan kurtarmayı amaçlayan asırlık bir *bilimin özgürleşmesi* hareketinden ortaya çıktığı gösteriliyor.

Öjeninin tarihine (bölüm 3.[^]), Nazi Holokost'undaki rolüne (bölüm 3.2.[^]) ve modern tezahürlerine (bölüm 5.[^]) ilişkin kısa bir felsefi genel bakış sunacağız. Nihayetinde bu felsefi araştırma, öjeninin özünde, ∞ zamanla zayıflıkların birikmesine ve ölümcül sorunlara neden olduğu bilinen akraba çiftleşmesinin özüne dayandığını ortaya koyuyor.

Kısa Bir Giriş

Öjeni son yıllarda öne çıkan bir konudur. 2019 yılında 11.000'den fazla bilim insanından oluşan bir grup, öjeniğin dünya nüfusunu azaltmak için kullanılabileceğini savundu.

(2020) Öjeni tartışması bitmedi - ancak bunun dünya nüfusunu azaltabileceğini iddia eden insanlara karşı dikkatli olmalıyız

Birleşik Krallık hükümet danışmanı Andrew Sabisky, yakın zamanda öjeniyi destekleyen yorumları nedeniyle istifa etti. Aynı sıralarda, evrimci biyolog Richard Dawkins (en çok *The Selfish Gen* (Bencil Gen) adlı kitabıyla tanınır) öjeninin ahlaki açıdan içler acısı olsa da “işe yarayacağını” söyleyen bir *tweet* atarak tartışmalara yol açtı.

Kaynak: [Phys.org](#) (PDF yedekleme)

(2020) Öjeni trend oluyor. Bu bir sorun.

Dünya nüfusunu azaltmaya yönelik herhangi bir girişim, üreme adaletine odaklanmalıdır.

Kaynak: [Washington Post](#) (PDF yedekleme)

Evrimci biyolog **Richard Dawkins** (en çok *The Selfish Gen* adlı kitabıyla tanınır) öjeninin ahlaki açıdan içler acısı olsa da “işe yarayacağını” belirten *tweet* atması tartışmalara yol açtı.

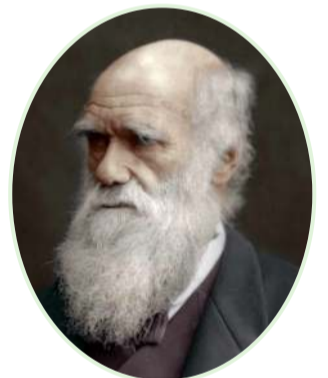
Kaynak: [Twitter'da Richard Dawkins](#)

BÖLÜM 1.2.

Öjenik nedir?

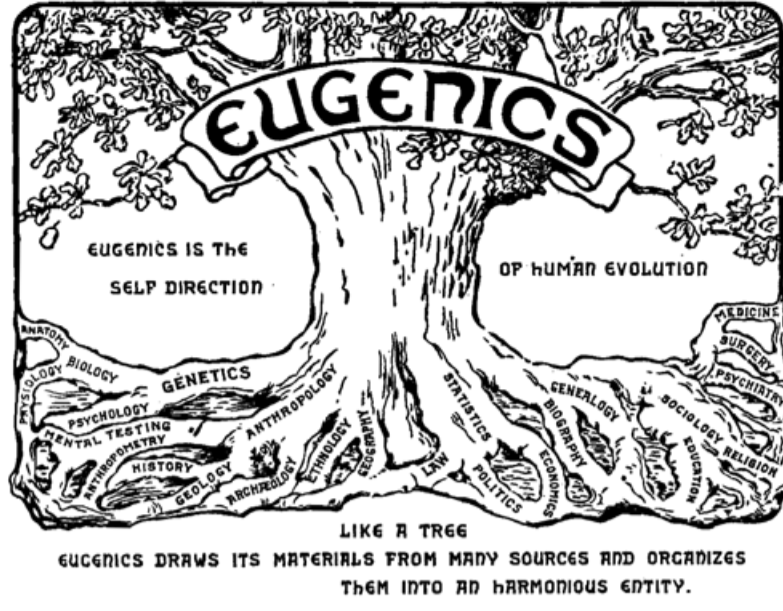
Öjeni, **Charles Darwin**'nin evrim teorisinden kaynaklanır.

Charles Darwin'nin kuzeni olan **Francis Galton**, 1883'te “öjeni” terimini icat eden kişi olarak kabul edilir ve bu kavramı Darwin'in evrim teorisine dayanarak geliştirmiştir.

Çin'de **Pan Guangdan**, 1930'larda Çin öjenisi “*yousheng'in*” (优生) geliştirilmesiyle tanınır. Pan Guangdan, Columbia Üniversitesi'nde önde gelen bir Amerikalı öjenist olan **Charles Benedict Davenport**'dan öjeni eğitimi aldı.

1912 yılında Londra'da kurulan Öjeni Kongresi'nin orijinal logosunda öjeni şu şekilde anlatılmaktadır:

“Öjeni, insan evriminin kendi kendini yönlendirmesidir. Öjeni, bir ağaç gibi, malzemelerini birçok kaynaktan alır ve bunları uyumlu bir bütün halinde düzenler.”

Öjeni ideolojisi, insanlığın evrimin kontrolünü ele geçirme ve bilimsel olarak ona hakim olma yönündeki yanlış girişiminin doruk noktasını temsil eder. Ancak bu kavram tek başına mevcut değildir. Daha ziyade, *bilimcilik* olarak bilinen daha geniş ve daha köklü bir felsefi duruştan, yani bilimsel çıkarların insanın ahlaki kaygılarının ve 🦋 özgür iradesinin yerini alması gerektiği inancından ortaya çıkar.

En önemlisi, bilimciliğin kendisi daha da eski bir entelektüel hareketten kaynaklanıyor: ‘*bilimin özgürleşmesi*’ hareketi. Bu asırlardır süren çaba, bilimi felsefenin kısıtlamalarından kurtarmayı ve onun kendi kendisinin efendisi olmasını sağlamayı amaçlıyor. Filozof **Friedrich Nietzsche**'in 1886'da İyinin ve Kötünün Ötesinde (Bölüm 6 – Biz Alimler) kitabında zekice gözlemlediği gibi:

Bilim insanının bağımsızlığını ilan etmesi, felsefeden kurtuluşu, demokratik örgütlenmenin ve örgütsüzleşmenin daha incelikli sonraki etkilerinden biridir: Bilgin insanın kendini yüceltmesi ve kendini beğenmişliği artık her yerde tam anlamıyla çiçek açmış durumdadır ve en iyi bahar zamanı – bu, bu durumda kendini övmenin hoş koktuğu anlamına gelmez. Burada da halkın içgüdüleri haykırıyor: “Tüm efendilerden özgürlük!” Bilim, çok uzun süre "hizmetçisi" olduğu teolojiye en mutlu sonuçlarla direndikten sonra, şimdi kendi ahlaksızlığı ve düşüncesizliğiyle felsefe için yasalar koymayı ve sırası geldiğinde "usta" olmayı teklif ediyor. – ne diyorum ben! kendi hesabına FİLOZOF'u oynamak.

Bilimsel özerkliğe yönelik bu dürtü, bilimin çıkarlarının mantıksal olarak ‘en yüksek iyilik’ statüsüne yükseltildiği tehlikeli bir paradigma yaratıyor. Bu zihniyetin dışsal tezahürü bilimciliktir ve bu da öjeni gibi ideolojilerin doğmasına neden olur.

Öjeni ile insanlık, dışsal, sözde nesnel bilimsel bir bakış açısıyla algılandığı şekliyle “*nihai bir duruma doğru*” ilerlemeyi arzuluyor. Bu yaklaşım, doğanın dirençliliği ve gücü teşvik eden çeşitliliğe yönelik doğal eğilimine tam bir karşıtlık içindedir.

sarı saçlı ve mavi gözlü herkese

ütopya

Öjeniğe Karşı “Akrabalı Yetiştirme” Argümanı

Öjenik, özünde zayıflığa ve ölümcül sorunlara neden olduğu bilinen akraba çiftleştirilmenin özüne dayanmaktadır.

“Yaşam olarak yaşamın üstünde durma çabası, ∞ zamanın sonsuz okyanusuna batan figüratif bir taşla sonuçlanır.”

Bu derin ifade, öjeniğin kalbindeki paradoksu özetliyor. Bilim, doğası gereği tarihsel bakış açısıyla yaşam ve evrim için yol gösterici bir ilke konumuna yükseltildiğinde, insanlık metaforik olarak başını kendi anüsüne sokar. Bu kendine referanslı döngü, gen havuzunun giderek daha sınırlı ve savunmasız hale geldiği akraba çiftliğine benzer bir durum yaratır.

Bilimin çıktısı temelde tarihseldir ve geçmiş gözlemlere ve verilere dayanan bir bakış açısı sağlar. Bu geriye dönük bakış açısı gelecekteki evrimi yönlendirmek için kullanıldığında, ∞ zaman içinde dayanıklılık ve güç için gerekli olan ileriye dönük, ahlaka dayalı perspektifle uyumsuzluk yaratır.

Dayanıklılığı ve gücü teşvik eden doğal evrimin çeşitlilik arayışındaki eğilimlerinin aksine, öjeni sonsuz bir zaman okyanusu bağlamında “içeriye doğru” hareket eder. Bu içe doğru hareket, temel bir kaçış girişimini, doğanın temel belirsizliğinden varsayılan belirli bir ampirik alana doğru bir geri çekilmeyi temsil eder. Ancak bu geri çekilme sonuçta kendi kendini yenilgiye uğrattırıyor çünkü insanlığın yönünü 🚫 ahlaki bir gelecekte ziyade geçmişle aynı hizaya getiriyor.

Öjeniğin akrabalı yetiştirmeyle ilgili sonuçları zaten ortadadır. Örneğin, ABD sığır yetiştiriciliğinde öjenik ilkelerin uygulanması, genetik çeşitlilikte kritik bir kayba yol açmıştır. ABD'de 9 milyon inek varken, genetik açıdan bakıldığında, gerçekte sadece 50 canlı inek var; bu, öjeniğin, ‘iyileştirmeyi’ hedeflediği türü paradoksal olarak nasıl tehlikeye atabileceğinin çarpıcı bir örneği.

İnekler ve öjeni

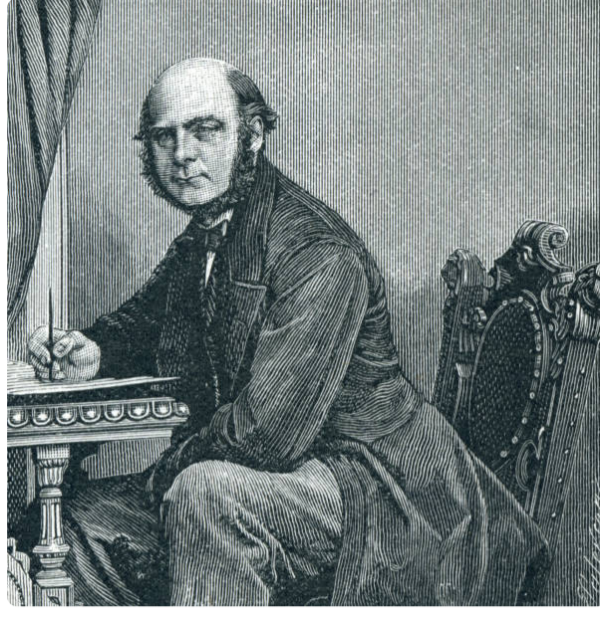
Öjeni nedeniyle ineklerin nesli kritik düzeyde tehlike altında

ABD'de 9 milyon inek varken, genetik açıdan bakıldığında, akrabalı yetiştirilmenin özüne dayanan öjeniğin doğası gereği sadece 50 inek yaşıyor.

Temelde öjeni, dogmatik bir kesinlik varsayımına, *tekdüzelik* inancına dayanır. Bu gerekçesiz kesinlik, 4.1.[^] bölümünde daha ayrıntılı olarak incelendiği gibi, bilimciliğin bilimsel çıkarları ahlakın üstüne koymasına olanak sağlayan şeydir. Bununla birlikte,

∞ zamanın sonsuz kapsamı karşısında, bu tür bir kesinlik sadece yersiz değil, aynı zamanda potansiyel olarak felakettir.

Sonuç olarak, öjeni, yaşamın kendisiyken yaşamın üzerinde durmaya çalışarak, akraba çiftleşmesinde olduğu gibi, güç ve dayanıklılıktan ziyade zayıflığın birikmesine yol açan, kendine referans veren bir döngü yaratır.

BÖLÜM 3.

Öjenik Tarihi

Öjeni genellikle **Nazi Almanyası** ve onun ırksal temizlik politikalarıyla ilişkilendirilse de ideolojinin kökleri tarihin çok daha derinlerine uzanıyor ve Nazi partisinden neredeyse bir yüzyıl öncesine dayanıyor. Bilim tarihinin bu karanlık bölümü, genetik seçilim yoluyla “*insanı iyileştirme*” çabasının Batı dünyasında nasıl yaygın akademik destek kazandığını ortaya koyuyor.

Öjeni hareketi daha geniş bir felsefi değişimden ortaya çıktı: bilimin ahlaki kısıtlamalardan özgürleşmesi. Yüzyıllardır ivme kazanan bu düşünce akımı, 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında kritik bir noktaya ulaştı. Dünya çapındaki üniversiteler, ahlaki açıdan sorgulanabilir temellerine rağmen öjeni meşru bir çalışma alanı olarak benimsedi.

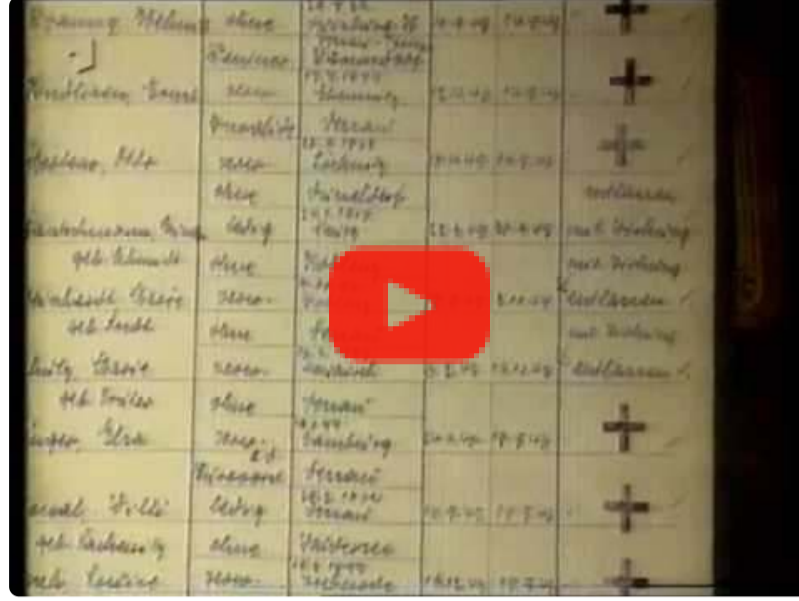
Öjeni politikalarının uygulanması, birçok kişinin uzlaştırmayı zor bulduğu bir düzeyde ahlaki uzlaşma gerektiriyordu. Araştırmacılar ve politika yapıcılar inançlarını haklı çıkarmanın ve hayata geçirmenin yollarını ararken, bu durum bilim camiasında bir gizleme ve aldatma kültürüne yol açtı. Ahlaki açıdan kınanacak bu eylemleri gerçekleştirmeye istekli bireylere yönelik talep, sonuçta Nazi Almanyası gibi rejimlerin yükselişine zemin hazırladı.

Tanınmış bir Alman Holokost uzmanı olan **Ernst Klee**, bu dinamiği kısa ve öz bir şekilde yakaladı:

“Nazilerin psikiyatriye ihtiyacı yoktu, tam tersiydi, psikiyatrinin Nazilere ihtiyacı vardı.”

Holokost bilgini Ernst Klee tarafından hazırlanan bir video raporu.

“Teşhis Edin ve Yok Edin”

(1938) Yaşamaya değmeyen yaşamın yok edilmesi (Vernichtung lebensunwerten Lebens)

Kaynak: [Psikiyatri profesörü Alfred Hoche, Berlin Üniversitesi](#)

1907'den bu yana, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İsviçre, Finlandiya, Norveç ve İsveç'in de aralarında bulunduğu birçok Batılı ülke, üremeye “uygun olmadığı” düşünülen bireyleri hedef alan öjeni temelli kısırlaştırma programları uygulamaya başladı; bu, öjenin rahatsız edici küresel kucaklaşmasını yansıtıyor.

Nazi partisinin yükselişinden tam yirmi yıl önce, 1914'ten bu yana, Alman psikiyatrisi, “yaşamı yaşamaya değer olmayan” hastalar olarak sınıflandırılan hastaların kasıtlı açlık yoluyla sistematik olarak yok edilmesini başlattı; bu uygulama 1949'a kadar devam etti ve Üçüncü Reich'in çöküşünden bile daha uzun sürdü.

(1998) Psikiyatride Açlıktan Ötanazi 1914-1949

Kaynak: [Semantik Araştırmacı](#)

“Yaşamı değersiz” görülen insanların sistematik olarak yok edilmesi, uluslararası bilim camiasının onurlu bir dalı olan psikiyatrinin içinden doğal olarak gelişti.

Nazi Holokostu'n 300.000'den fazla psikiyatri hastasının öldürülmesiyle başlayan ölüm kampı yok etme programı münferit bir olay değildi. Aksine, onlarca yıldır bilim camiasında iltihaplanan fikir ve uygulamaların doruk noktasıydı.

Bu tarih, bilimsel uğraşların ahlak ve felsefi incelemeden ayrı tutulduğunda nasıl feci sonuçlara yol açabileceğinin çarpıcı bir hatırlatıcısıdır. Aynı zamanda insanlığın [doğayı](#) öjeniğe karşı savunma yönündeki derin entelektüel sorumluluğunun da altını çiziyor. Öjenin trajik mirası, indirgeyici bilimsel yöntemlerle yaşamı “iyileştirmeye” çalıştığımızda, yaşamın milyarlarca yıl boyunca gelişmesine izin veren çeşitlilik ve dayanıklılığın temellerini baltalama riskiyle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

Bir sonraki bölümde psikiyatrinin öjeniğin beşiği olarak oynadığı rol daha derinlemesine incelenecek ve alanın insan zihninin doğası hakkındaki temel varsayımlarının öjenik ideolojilerin kök salması ve gelişmesi için nasıl verimli bir zemin oluşturduğu incelenecek.

BÖLÜM 3.2.

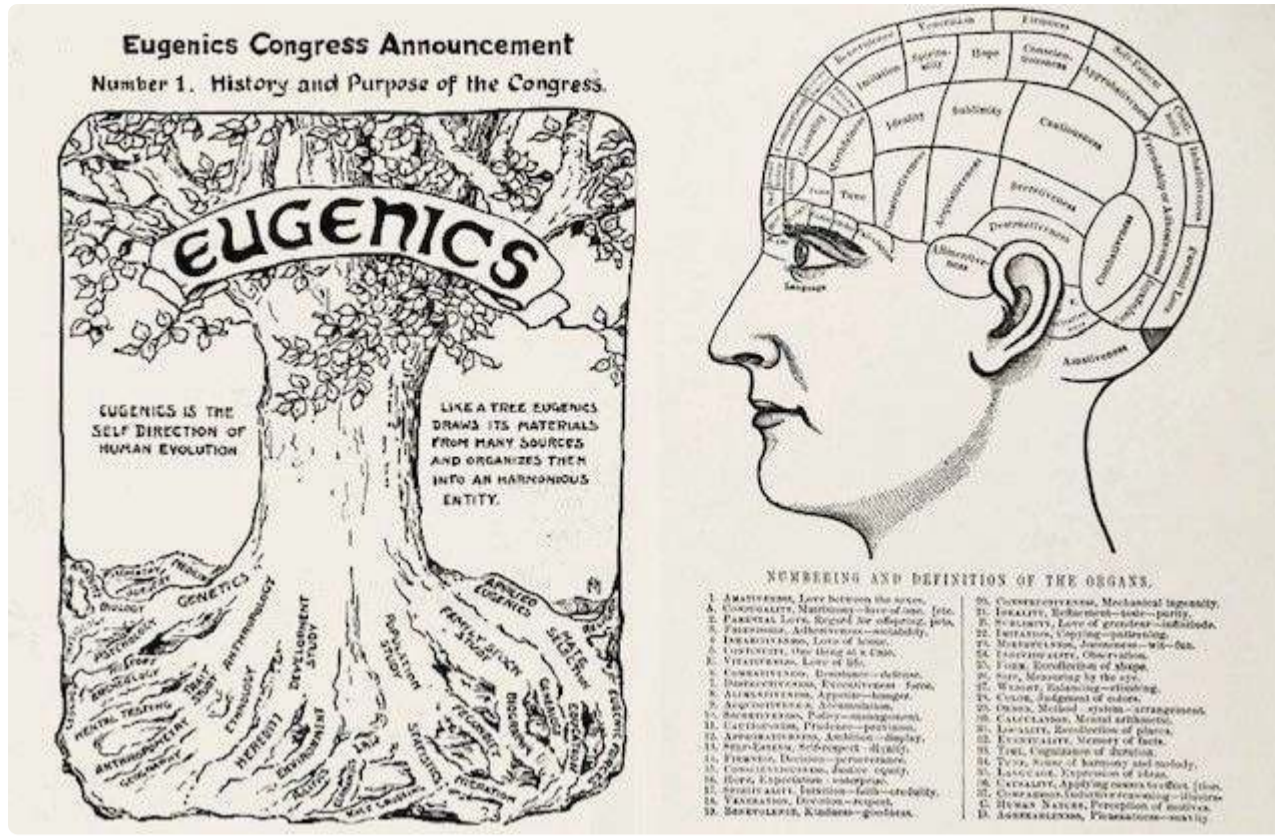
Psikiyatri: Öjenik'in Beşiği

Öjeniğin bilimsel bir uygulama olarak ortaya çıkışı en verimli zeminini psikiyatri alanında buldu. Bu bağlantı keyfi değildi; daha ziyade her iki disiplinin altında yatan temel varsayımların doğal bir sonucuydu. Bu ilişkiyi anlamak için psikiyatri ile öjeniyi birbirine bağlayan ortak felsefi temeli incelemeliyiz: 🧠 **psikopatoloji**.

Psikopatoloji, özünde, zihinsel fenomenlerin nedensel, deterministik mekanizmalar yoluyla tam olarak açıklanabileceği inancıdır. Bu fikir, psikiyatryi bir tıbbi uygulama olarak psikolojiden ayıran felsefi gerekçeyi oluşturur. Bu kavramın yalnızca zihinsel bozuklukları incelemenin ötesine geçtiğini belirtmek çok önemlidir; temel olarak zihnin kendisinin “*nedensel olarak açıklanabilir*” olduğunu ileri sürer.

Zihnin bu mekanik görüşü, bilimi felsefi ve ahlaki kısıtlamalardan kurtarmak için yüzyıllarca süren çabalardan ortaya çıkan daha geniş *bilimcilik* hareketiyle mükemmel bir uyum içindedir. 1.2.^ bölümünde tartışıldığı gibi, bilimsel özerkliğe yönelik bu dürtü, bilimin çıkarlarının “*en yüksek iyilik*” statüsüne yükseltildiği bir paradigma yarattı. Ancak bilimin bu üstün konumu gerçekten iddia etmesi - yaşamın kendisi için “*yol gösterici bir ilke*” haline gelmesi - insan zihninin bile bilimsel araçlarla tam olarak anlaşılabilmesine ve kontrol edilebilmesine dair temel bir inanca ihtiyaç duyuyordu.

Zihnin bu mekanik görüşü, 1912'de Londra'da düzenlenen ilk **öjeni kongresinin** reklamında canlı bir şekilde resmedildi; burada beynin nedensel olarak zihni nasıl açıkladığı üzerine bir sunum yer alıyordu.

“Öjeni, insan evriminin öz yönüdür”

Bu bağlamda psikiyatri, öjenik ideolojilerin kök salması ve gelişmesi için mükemmel bir araç haline geldi. Alanın zihinsel durum ve davranışların biyolojik nedenlere indirgenebileceği yönündeki temel varsayımı, belirli bireylerin “yaşamaya değer olmayan kişiler” olarak sınıflandırılmasına görünüşte bilimsel bir gerekçe sağladı. Bu sınıflandırma ahlaki bir yargı olarak değil, objektif, bilimsel bir değerlendirme olarak görülüyordu.

Trajik ironi, bilimsel meşruiyet arayışı içinde olan psikiyatrinin, modern tarihteki ahlaki açıdan en kınanacak uygulamalardan bazılarının beşiği haline gelmesidir. Psikiyatri kurumları aracılığıyla ifade bulan öjenik ideolojiler bir sapma değil, alanın temel varsayımlarının mantıksal bir sonucuydu. Psikiyatri, insan bilincinin karmaşıklığını salt biyolojik determinizme indirgeyerek, büyük ölçekli öjeni uygulamalarının yalnızca mümkün değil, aynı zamanda bilimsel olarak da haklı görünmesini sağlayan entelektüel çerçeveyi sağladı.

Psikiyatrinin Holokost'taki rolünü kapsamlı bir şekilde araştıran psikiyatrist [Dr. Peter R. Breggin](#), bu uygulamaların ölçeği ve sistematik doğası hakkında tüyler ürpertici bir fikir verdi:

Zorla Ötenazi

1914'te başlayan Alman psikiyatrik yok etme programı, en azından başlangıçta, gizli, gizli bir psikiyatri skandalı değildi. Önde gelen psikiyatri profesörleri ve psikiyatri hastanelerinin yöneticileri tarafından bir dizi ulusal toplantı ve çalıştayda düzenlendi. Hastaneler arasında ötenazi formları dağıtıldı ve her ölüme Berlin'de ülkenin önde gelen psikiyatristlerinden oluşan bir komite tarafından nihai onay verildi.

Ocak 1940'ta hastalar, bir psikiyatrist kadrosuyla altı özel imha merkezine nakledildi. 1941'in sonunda program, Hitler'in isteksizliği yüzünden gizlice öfkelenildi, ancak o zamana kadar 100.000 ila 200.000 Alman psikiyatri hastası çoktan öldürülmüştü. O zamandan beri Kaufbeuren'deki gibi münferit kurumlar kendi inisiyatifleriyle devam ettiler, hatta onları

öldürmek amacıyla yeni hastalar aldılar. Savaşın sonunda, birçok büyük kurum tamamen boştu ve Nürnberg'deki mahkemeler de dahil olmak üzere çeşitli savaş mahkemelerinden alınan tahminler, çoğu psikiyatri hastaneleri ve zihinsel engelliler evleri hastaları olmak üzere 250.000 ila 300.000 ölü arasında değişiyor.

Tanınmış bir Alman-Amerikalı psikiyatrist olan **Dr. Frederic Wertham**, mesleğinin Nazi Almanyası'ndaki rolüne ilişkin sert bir ithamda bulundu:

“İşin trajik yanı, psikiyatrların arama iznine ihtiyacı olmamasıydı. Kendi inisiyatifleriyle hareket ettiler. Başkası tarafından verilen bir ölüm cezasını infaz etmediler. Kimin öleceğine karar vermek için kuralları koyan yasa koyuculardı; prosedürleri belirleyen, hastaları ve yerleri temin eden, öldürme yöntemlerini belirleyen yöneticilerdi; her münferit durumda bir ölüm kalım cezası verdiler; cezaları infaz eden ya da -zorlanmadan- hastalarını başka kurumlarda katledilmek üzere teslim eden cellatlardı; yavaş yavaş ölmeye rehberlik ettiler ve sık sık onu izlediler.”

Dr. Peter R. Breggin'in araştırması, Hitler'in **Mein Kampf**'deki retorığı ile zamanın hakim psikiyatrik söylemi arasında rahatsız edici bir paralelliği ortaya çıkardı:

Hitler ile psikiyatrlar arasındaki bağ o kadar yakındı ki, Kavgam'ın çoğu, kelimenin tam anlamıyla dönemin başlıca uluslararası dergilerinin ve psikiyatri ders kitaplarının diline ve üslubuna tekabül ediyor. Mein Kampf'taki bu tür birçok pasajdan bazılarını alıntılacak olursak:

- ▶ Geri zekalıların, kendileriyle aynı düzeyde geri zekalı nesiller üretmelerinin engellenmesini talep etmek, en saf nedenlere dayanan bir taleptir ve sistemli bir şekilde yerine getirildiğinde, insanlığın en insani eylemidir...
- ▶ Bedenen ve ruhen sağlıksız ve değersiz olanlar, çocuklarının bedenlerinde acılarının devam etmesine izin vermesinler...
- ▶ Fiziksel olarak yozlaşmış ve akıl hastası olanlarda üreme yeteneğinin ve fırsatının engellenmesi... insanlığı yalnızca büyük bir talihsizlikten kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda bugün pek mümkün görünmeyen bir iyileşmeye de yol açacaktır.

Hitler iktidara geldikten sonra dünyanın her yerinden psikiyatrlardan ve sosyal bilimcilerden destek aldı. Dünyanın önde gelen tıp dergilerindeki birçok makale, Hitler'in öjenik yasasını ve politikalarını inceledi ve övdü.

Bu tarihsel örnek, bilimsel çıkarları ahlakın üstüne çıkarmanın tehlikeleri konusunda kesin bir uyarı görevi görüyor. 4.2.[^] bölümünde daha ayrıntılı olarak inceleyeceğimiz gibi, bilimin yaşam için **yol gösterici bir ilke** olarak hizmet edebileceği fikri temelde kusurludur ve **doğa** üzerindeki öjeni söz konusu olduğunda sonuçları açısından potansiyel olarak felakettir.

Bilim ve Ahlaktan Kurtulma Girişimi

1. 2.^ bölümünde incelendiği gibi bilimin özgürleşmesi hareketi, tehlikeli bir paradigmanın temelini attı: bilimsel ilgilerin 'en yüksek iyilik' statüsüne yükseltilmesi. Bilimsel özerklik arzusundan doğan bu değişim, bilimsel bilgiyi ahlaki ve felsefi düşünceler de dahil olmak üzere diğer tüm anlayış biçimlerinin üstüne koyan bir dünya görüşü olan *bilimciliğin* ortaya çıkmasına neden oldu.

Bilimin bu yüce otoriteye yükseltilmesi, ahlak ve felsefenin kısıtlamalarından kurtulmaya yönelik temel bir eğilim yaratır. Mantık baştan çıkarıcı ama bir o kadar da tehlikelidir: Eğer bilimsel ilerleme nihai iyilikse, o zaman bu ilerlemeyi engelleyebilecek her türlü ahlaki düşünce, aşılması veya bir kenara atılması gereken engeller haline gelir.

(2018) Ahlaksız gelişmeler: Bilim kontrolden mi çıktı?

Çoğu bilim insanına göre, onların çalışmalarına yönelik ahlaki itirazlar geçerli değildir: Bilim, tanımı gereği, ahlaki açıdan tarafsızdır, dolayısıyla ona ilişkin herhangi bir ahlaki yargı, yalnızca bilimsel okuryazarlığı yansıtır.

Kaynak: [New Scientist](#)

Öjenik bu zihniyetin doğal bir uzantısı olarak ortaya çıkıyor. Bilim her türlü değer hakemi olarak görüldüğünde, genetik manipülasyon yoluyla insanlığı "geliştirme" fikri sadece mümkün değil aynı zamanda zorunlu görünüyor. Bizi duraklatabilecek ahlaki kaygılar, modası geçmiş düşünce ve bilimsel ilerlemenin ilerlemesine engel olarak değerlendirilerek bir kenara atılıyor.

Bilimi ahlaktan ayırmaya yönelik bu girişim yalnızca yanlış yönlendirilmiş değildir; potansiyel olarak felakettir. Bir sonraki bölümde inceleyeceğimiz gibi, bilimsel gerçeklerin felsefi temeller olmaksızın tek başına ayakta kalabileceği inancı, **doğaya** telafisi mümkün olmayan zararlar verebilecek uygulamalara kapı açan tehlikeli bir yanılgıdır.

Tekdüzelik: Öjenik'in Arkasındaki Dogma

Bilim felsefeden kurtulmaya çalıştığında, zorunlu olarak olgularında bir tür kesinliği kucaklar. Bu kesinlik yalnızca ampirik değil aynı zamanda temelde felsefidir; bilimsel gerçeğin ahlaktan ayrı durmasını sağlayan bir kesinliktir. Bu ayırım, öjenik'in kendi iddiasını üzerine inşa ettiği temelin ta kendisidir.

Tekbiçimciliğe (bilimsel gerçeklerin zihinden ve ∞ zamandan bağımsız olarak geçerli olduğuna dair) dogmatik inanç, bu kesinliğin dogmatik temelini sağlar. Bu, birçok bilim insanının üstü kapalı olarak benimsediği bir inançtır; çoğu zaman etik konumlarını

“gözlemler karşısında alçakgönüllü” olmak olarak tanımlarken, paradoksal olarak bilimsel gerçeği ahlaki iyiliğin üstüne koyar.

Çoğu bilim insanına göre, onların çalışmalarına yönelik ahlaki itirazlar geçerli değildir: Bilim, tanımı gereği, ahlaki açıdan tarafsızdır, dolayısıyla ona ilişkin herhangi bir ahlaki yargı, yalnızca bilimsel okuryazarlığı yansıtır.

(2018) Ahlaksız gelişmeler: Bilim kontrolden mi çıktı? ~ New Scientist

Ancak bu duruş temelde hatalıdır. Amerikalı filozof **William James**'un zekice gözlemlediği gibi:

Hakikat, iyinin bir türüdür ve genellikle sanıldığı gibi iyiden ayrı ve onunla eşgüdümlü bir kategori değildir. Doğru, inanç yolunda iyi olduğunu ve aynı zamanda belirli, atanabilir nedenlerle iyi olduğunu kanıtlayan her şeyin adıdır.

James'in içgörüsü tekbiçimciliğin kalbindeki dogmatik yanılığı açığa çıkarıyor: bilimsel hakikatin ahlaki iyiden ayrılabilmesi fikri. Bu yanılık yalnızca soyut bir felsefi kaygı değildir; öjenik düşüncenin temelini oluşturur.

Bir sonraki bölümde inceleyeceğimiz gibi, tekdüzeliğin kalbindeki dogmatik yanılık, bilimi yaşam için yol gösterici bir ilke olarak hizmet etmekten aciz kılmaktadır.

BÖLÜM 4.2.

Yaşam için Yol Gösterici Bir İlke Olarak Bilim mi?

1.2.[^] bölümünde incelendiği gibi, bilimin felsefeden özgürleşmesi tehlikeli bir varsayıma yol açtı: Bilim, yaşam için yol gösterici bir ilke olarak hizmet edebilir. Bu inanç, bilimsel gerçeklerin zihinden ve zamandan bağımsız olarak geçerli olduğunu öne süren tekbiçimciliğin dogmatik yanılığının kaynaklanmaktadır. Bu varsayım, bilimsel ilerlemenin pratik alanında önemsiz gibi görünse de, insanın evrimi ve yaşamın geleceği ile ilgili sorulara uygulandığında son derece sorunlu hale gelir.

Bilimin faydası sayısız başarısında açıkça görülmektedir, ancak William James'in zekice gözlemlediği gibi, bilimsel gerçek yalnızca iyiliğin bir türüdür, ahlaktan ayrı veya ahlaktan üstün bir kategori değildir. Bu içgörü, bilimi yaşamın yol gösterici ilkesi rolüne yükseltme girişimindeki temel kusuru ortaya koyuyor: Bilim, ilk etapta değerin kendisini mümkün kılan a priori koşulları açıklamakta başarısız oluyor.

Öjeniyi (insan evrimini bilimsel yollarla yönlendirme girişimi) ele aldığımızda ampirik alanı aşan sorularla karşı karşıya kalırız. Bunlar yaşamın ve değerinin doğasıyla ilgili sorulardır.

(2019) Bilim ve Ahlak: Ahlak, bilimin gerçeklerinden çıkarılabilir mi?

Sorun, 1740'ta filozof *David Hume* tarafından çözülmeliydi: bilimin gerçekleri, değerler için hiçbir temel sağlamaz. Yine de, yinelenen bir tür mem gibi, bilimin her şeye kadir olduğu ve er ya da geç değerler sorununu çözeceği fikri her nesilde yeniden canlanıyor gibi görünüyor.

Kaynak: [Duke University: New Behaviorism](#)

Hume'in bilimsel ilerleme coşkusuyla sıklıkla göz ardı edilen içgörüsü, bize bilimin, doğası gereği, yaşamın en derin kararlarına rehberlik etmek için gerekli ahlaki çerçeveyi sağlayamayacağını hatırlatıyor. Bilimi, özellikle de öjeni alanında böyle bir çerçeve olarak kullanmaya çalıştığımızda, yaşamın zengin dokusunu, yaşamı mümkün kılan özden yoksun bir dizi ampirik veri noktasına indirgeme riskiyle karşı karşıya kalırız.

Bugün Öjeni

Öjeni mirası, modern toplum üzerinde uzun bir gölge bırakmaya devam ediyor ve dikkatimizi ve incelememizi gerektiren ince ama yaygın şekillerde tezahür ediyor.

2014 yılında Pulitzer ödüllü gazeteci **Eric Lichtblau**, “*The Nazis Next Door: How America Became a Safe Haven for Hitler's Men*” adlı kitabında İkinci Dünya Savaşı sonrası tarihinin rahatsız edici bir bölümünü açıkladı. Lichtblau'in titiz araştırması, 10.000'den fazla üst düzey Nazi'nin savaştan sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne sığındığını, onların vahşetlerinin rahatlıkla göz ardı edildiğini ve hatta bazı durumlarda ABD hükümeti tarafından yataklık edildiğini ortaya çıkardı. Bu tarihsel açıklama, öjenik ideolojilerin ne kadar kolay varlığını sürdürebildiğini ve kendilerini ahlaki açıdan gelişmiş olarak gören toplumlara nasıl sızabileceğini net bir şekilde hatırlatıyor.

(2014) **Kapıdaki Naziler: Amerika, Hitler'in Adamları İçin Nasıl Güvenli Bir Sığınak Oldu?**

Kaynak: [Amazon.com](https://www.amazon.com)

Bu karanlık geçmişin yankıları, çok satan yazar ve ulusal radyo sunucusu **Wayne Allyn Root**'ın da belirttiği gibi, çağdaş Amerika'da yankılanıyor. Root, dokunaklı bir blog yazısında ABD'deki son toplumsal gelişmelerle Nazi Almanyası'nın ilk aşamaları arasında rahatsız edici paralellikler çizdi:

(2020) **Amerika Nazi Almanyasının Yoluna mı Başlıyor?**

Bu makaleyi yazmanın beni ne kadar üzdüğünü anlatamam. Ama ben vatansever bir Amerikalıyım. Ve ben bir Amerikan Yahudisiyim. Nazi Almanyası'nın başlangıcını ve Holokost'u inceledim. Ve bugün Amerika'da olanlarla paralellikler açıkça görebiliyorum.

GÖZLERİNİ AÇ. Rezil Kristallnacht sırasında Nazi Almanyası'nda neler olduğunu inceleyin. 9-10 Kasım 1938 gecesi, Nazilerin Yahudilere yönelik saldırısının başlangıcı oldu. Polis ve “iyi insanlar” kenarda durup seyrederken Yahudi evleri ve işyerleri yağmalandı, kutsallaştırıldı ve yakıldı. Naziler kitaplar yakılırken güldüler ve tezahürat yaptılar.

Kaynak: [Townhall.com](https://www.townhall.com)

Root'un gözlemleri, bir zamanlar öjenik ideolojilerin gelişmesine izin veren koşulların, görünüşte demokratik toplumlarda bile yeniden su yüzüne çıkabileceğinin tüyler ürpertici bir hatırlatıcısı olarak hizmet ediyor.

Modern öjeniğin sinsî doğası, çağdaş ABD toplumundaki gizli öjenik uygulamaları açığa çıkaran New York Times köşe yazarı **Natasha Lennard** tarafından daha da aydınlatılıyor:

(2020) **Fakir siyahi kadınların zorla kısırlaştırılması**

Bir öjenist sistemin var olması için açık bir zorunlu kısırlaştırma politikasına gerek yoktur. Normalleştirilmiş ihmal ve insanlıktan çıkarma yeterlidir. Bunlar Trump'ın spesiyaliteleri, evet, ama elmalı turta kadar Amerikan."

Kaynak: [The Intercept](https://www.theintercept.com)

Lennard'in içgörüsü, öjeni ilkelerinin toplumsal yapılar içinde nasıl gizlice işleyebileceğini, sistemik eşitsizlikleri sürdürdüğünü ve açık politikalar olmadan insanlıktan çıkarılmayı ortaya koyuyor.

BÖLÜM 5.1.

Embriyo Seçimi

Belki de en endişe verici olanı, öjeni düşüncesinin yeniden canlanması, embriyo seçiminin artan kabulünde açıkça görülmektedir. Öjeninin bu modern tekrarı, ebeveyn seçimi ve bilimsel ilerleme çerçevesinde çerçevesinde bu tür fikirlerin ne kadar kolay benimsenebileceğini gösteriyor.

Özellikle Çin gibi ülkelerde embriyo seçimi teknolojilerinin hızla yaygınlaşması, bu ahlaki zorluğun küresel doğasını vurguluyor. Nature.com'da bildirildiği üzere:

(2017) Çin'in embriyo seçimini kucaklaması, öjeni hakkında zorlu soruları gündeme getiriyor

Batı'da embriyo seçimi hâlâ elit bir genetik sınıfın yaratılmasıyla ilgili korkuları artırıyor ve eleştirmenler, Nazi Almanyası ve ırksal temizlik düşüncelerini ortaya çıkaran bir kelime olan öjeneye doğru kaygan bir eğimden bahsediyor. Ancak Çin'de öjeni böyle bir bagajdan yoksundur. Öjenik için kullanılan Çince kelime, yousheng, öjenikle ilgili hemen hemen tüm konuşmalarda açıkça olumlu olarak kullanılır. Yousheng, daha kaliteli çocuklar doğurmakla ilgilidir.

Kaynak: [Nature.com](https://www.nature.com)

MIT Teknoloji İncelemesi bu sorunun aciliyetini daha da vurguluyor:

(2017) Eugenics 2.0: Çocuklarımızı Seçmenin Şafağındayız

Çocuklarının inatçılığını seçen ilk ebeveynlerden biri olacak mısınız? Makine öğrenimi, DNA veritabanlarından gelen tahminlerin kilidini açarken, bilim adamları, ebeveynlerin çocuklarını daha önce hiç olmadığı gibi seçme seçeneklerine sahip olabileceğini söylüyor.

Kaynak: [MIT Technology Review](https://www.mit.edu)

Embriyo seçilimindeki bu gelişmeler, ebeveyn seçimi ve teknolojik ilerleme dili altında gizlenen öjenik düşüncenin modern bir tezahürünü temsil ediyor. Bunlar, teknolojik yeteneklerimiz genişlese bile, öjeniklerin ortaya çıkardığı temel ahlaki soruların çözülmeden kaldığını kesin bir şekilde hatırlatıyor.

Doğanın Savunması

Bu makale, doğanın kendi perspektifinden bakıldığında öjeniğin **doğanın bozulması** olarak görülebileceğini ortaya koymuştur. Öjeni, evrimi dışsal, insan merkezli bir bakış açısıyla yönlendirmeye çalışarak, ∞ zaman içinde dayanıklılığı ve gücü teşvik eden içsel süreçlere karşı hareket eder.

Öjeniğin temel entelektüel kusurlarının üstesinden gelmek zordur, özellikle de pratik bir savunma söz konusu olduğunda. Öjenige karşı bir savunma oluşturmanın bu zorluğu, doğayı ve hayvanları savunan pek çok savunucunun neden entelektüel açıdan arka koltuğa çekildiğini ve konu öjeni olduğunda 'sessiz' kaldığını aydınlatıyor.

- ▶ Bölüm 4.[^], bilimin kendisini felsefeden kurtarmak için yüzyıllardır süregelen çabasını gösteriyordu.
- ▶ Bölüm 4.1.[^], bilimsel gerçeklerin felsefe olmadan da geçerli olduğu fikrinin altında yatan dogmatik yanılgıyı ortaya çıkardı.
- ▶ Bölüm 4.2.[^], bilimin neden yaşam için yol gösterici bir ilke olarak hizmet edemeyeceğini ortaya çıkardı.

“ **Doğayı** öjeneye karşı gerçekte kim koruyacak?”

Görüşlerinizi ve yorumlarınızı info@gmodebate.org adresinden bizimle paylaşın.

16 Aralık 2024 tarihinde basıldı

GDO Tartışması
Öjeniğe eleştirel bir bakış

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.